

סובלנות מדכאה

דר' גדי ראונר

שיעור ראשון של הסמסטר בקורס הוא מתודולוגיה של הוראת ההיסטוריה. אחד הסטודנטים אמר שההיסטוריה חוזרת על עצמה, השני אמר שקיימת חוקיות אצל האדם ושכולם מגיבים אותו דבר והשלישי ציין אירועים שונים שהתרחשו בתאריכים דומים, כך הוא מסיק שאין הרשות נתונה, יש דטרמיניזם.

צעירים אלה מבקשים להיות מורים להיסטוריה בבית הספר של מדינת ישראל. אלה הם צעירים שלמדו והשלימו תואר ראשון באוניברסיטה בתחום ההיסטוריה. קשה להאמין שהם קלטו, למדו, הפנימו ואומרים דברים כאלה על ההיסטוריה. אני מתקשה לראות אותם לומדים היסטוריה, נבחנים וכותבים עבודות שזוכות לציון עובר. משהו לא מסתדר לי כאן. האם המרצים שלימדו אותם היו עיוורים? אולי בשם האחדות הקדושה של העם, התקינות הפוליטית והרב-תרבותיות נתנו להם לעבור, בלי להסתבך?

הקריאה לפתיחות, לביקורתיות, לפרספקטיבות שונות, לאי-וודאות, להיעדר דטרמיניזם...הכל נופל לתוך אוזניים ערלות. "אולי גם אתה טועה – הם מחזירים לי...תהיה פתוח לקבל שאולי אנו צודקים". נכון אני מנסה. אני מקשיב. אבל אני מרגיש את הסגירות, את הבורות. ואחרי שהוויכוח התחמם ושמענו אחד את השני וביקשתי הוכחות, מחקרים או ספרים רציניים של היסטוריונים מקצועניים...אזי הם שתקו. חזרנו לשקט.

לא עזר גם לומר שאני קשור למדריכים ומורים להיסטוריה של הזרם הממלכתי הדתי במהלך ארבע השנים האחרונות, כולל יחסים מצוינים עם שתי המפקחות הראשיות של ההיסטוריה והאזרחות ושאני גם מעביר השתלמויות ומעולם לא שמעתי גרסאות מופרכות כאלה ביחס לשאלה מהי היסטוריה. אנחנו לא בשיעור פולקלור ולא במיתולוגיה או באגדה...אנחנו בשיעור הוראת היסטוריה !!!!

כל הדרך הביתה שאלתי את עצמי האם אני רוצה שאלה יהיו המורים של הדור הצעיר במדינה...זה לא משנה אם דתיים או חילונים...לא מגיע לילדים להתחנך על ברכיי הפנטיזם השקט של הבורות.

...ועל זה אמר הפילוסוף הגרמני הרברט מרקוזה...

This essay examines the idea of tolerance in our advanced industrial society. The conclusion reached is that the realization of the objective of tolerance would call for intolerance toward prevailing policies, attitudes, opinions, and the extension of tolerance to policies, attitudes, and opinions which are outlawed or suppressed. In other words, today tolerance appears again as what it was in its origins, at the beginning of the modern period--a partisan goal, a subversive liberating notion and practice. Conversely, what is proclaimed and practiced as tolerance today, is in many of its most effective manifestations serving the cause of oppression.

Herbert Marcuse, **Repressive Tolerance**. 1965